

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Negotovost.

Večina evropskih listov je v svojih božičnih uvodnikih pozdravljala — mir. Splošna zadovoljnost je bila v tem, da je vsaj v tem času mir na bojiščih in da tudi premirje obljublja najlepše sadove. Nekatera poročila so prav za gotovo trdila, da je mir zagotovljen — toda med tem se je pojavilo novo vprašanje glede albanskih mej.

Določiti meje Albanije je težka stvar. Saj smo že enkrat poročali, da so bili nekdanji Albanci mal gorski rod, ki se je skrival med albanskimi skalami — in da so se Albanci šele za časa turške vlade razlezi in so pregnali mirne bivalce. Srbi, ki so bili stalno naseljeni, so se morali umakniti njihovim nasilstvom in prof. Cvijič je natančno podal število, kako so se Srbi umikali, ker za nje ni bilo pravice. Zato pa zdaj Srbija ne more priznati albanskih mej tam, do kamor so se razširili vsled svojih nasiljev — ampak stoji na tem, da je to srbska zemlja.

Avstrijska zahteva, da naj spada k Albaniji tudi Prizren, Skader, Bitolj in Ohrida — je veliko previsoka — in se ji ne bo moglo ugoditi. Tripelententa stoji za zahtevami balkanske zveze in upati je, da bo Avstrija postala bolj popustljiva.

Da je šel Cuvaj na Semernik in da se najbrže več ne vrne v Zagreb — smatrajo nekateri za dobro znamenje. Dogodki na jugu so morebiti vendar poučili gotove ljudi, da vsaka stvar en čas trpi.

Zadnje čase se laskajo nemški listi bolgarskemu carju Ferdinandu, češ, da je mnogo višje, nego drugi trije balkanski vladarji, da naj ne pozabi, da je nemškega rodu, da je vžival vedno spoštovnje kot diplomat in da v balkanski zvezi pravzaprav zanj ni pravega mesta. Z drugimi besedami bi se reklo: Ljubi Ferdinand Coburg, — ako si kaj diplomata in če nisi pozabil, da si Nemec — pristopi na našo stran in pomagaj nam delati naš »Drang nach Osten«.

Seveda malo poznajo razmere oni, ki mislijo, da bi šel Ferdinand na limonice nemških obljubam. Za to je zopet prevelik diplomat! Pa tudi, ko bi se v njem vzbudila kaka nemška zavest — bi morali ti listi vedeti, da v Bolgariji vlada narod, da je car le nekaj zunanega — ki predstavlja narodovo voljo.

To je sploh na Balkanu in so v tem oziru mnogo dalje nego v srednji Evropi.

Balkanska zveza torej stoji trdno — in tripelententa stoji zvesto za balkansko zvezo. To bodo morali vpoštevati oni, ki hočejo doseči kakih uspehov.

Mir torej še ni rešen. Prazniki so le podaljšali čas za premišljevanje. Naj bi se oni, ki so odgovorni za blagor države premislili tako — da homo pred koncem l. 1913. lahko oznanjali veselo vest — mir je zagotovljen.

Situacija.

PRESOJANJE V SRBIJI.

Belgrad, 25. decembra. V dobro poučenih političnih krogih se zatrjuje, da bo sedaj po komunikaciji veleposlanikov glede Albanije in srbskega pristanišča nastala daljša pavza in da

detalji še dolgo ne bodo prišli na dnevni red. Vprašanje mej Albanije je še odprto, istotako tudi še ni znano, katero luko dobi Srbija. Sporazum med veleposlaniki je le v toliko pomemben, ker je kritična napetost odgojena. Afera Prochazka je sedaj končana in odstavljena z dnevnega reda. Treba je gledati na to, da se sedaj kolikor mogoče hitro konča mirovna konferenca. Vsi tukajšnji krogi izjavljajo, da Srbija ne bo dolgo trpela zavlačevanja od strani Turčije. Tudi evropski diplomatski krogi bodo skušali napraviti na Turčijo presijo in zahtevali, da popusti. Zaveznikom je dobro znano, da bo tripelententa stala le toliko časa na njih strani, dokler bodo složni in so za to nepristopni za vsake intrige.

ALBANSKE MEJE. PROMETNA IN TARIFNA VPRAŠANJA MED AVSTRIJO IN SRBIJO.

Belgrad, 25. decembra. Vprašanje mej avtonomne Albanije se bo razpravljalo po Božiču na poslaniški konferenci. Veleposlaniki bodo imeli na razpolago bogat material in ni izključeno, da bo tudi Srbija podala svoje podatke, ki bodo njej v korist. Za Avstrijo in Srbijo je največjega pomena, da se uredi vprašanje spojitve Bosne in Sandžaka v trgovinskem in tarifnem oziru. Vsekakor bo igralo veliko vlogo tudi vprašanje zveze bosenskih železnic s Splitom.

PESIMIZEM V ANGLIJI RADI BODOČNOSTI.

Pariz, 25. decembra. »Matin« poroča iz Londona, da stoji v balkanskih in diplomatskih krogih na stališču, da je sklep veleposlanikov znatno spremenil situacijo. Avstrija in ostale velevalsti so dobro vedele, da se balkanska zveza ne bo upirala avtonomiji Albanije in da je Srbija že vnaprej izjavila, da se prilagodi sklepu Evrope glede jadranske luke. Avstrija bi torej — pravi »Matin« — lahko uspevala v Londonu s svojimi zahtevami in ji zato ne bi trebalo napravljati nobenih izrednih vojaških odredb. Avstrija izjavlja, da nima teritorialnih težav, a če bo hotela to dokazati, bo morala privoliti v iste meje Albanije, kakor jih bodo predlagali balkanski zavezniki. V uradnih krogih se zatrjuje, da stanejo Avstrijsko izredne odredbe 4 milijone na dan. Iz tega se lahko sklepa, da ima Avstrija važne načrte, ker žrtvuje tako velikanke svote. V balkanskih krogih se zatrjuje, da bo vprašanje albanskih mej situacijo zopet jako poslabšalo. V Angliji vlada velik pesimizem glede bodočnosti. To se vidi tudi na pripravah angleške mornarice.

SRBSKI URADNI LIST ZA STVARNO DISKUSIJO Z AVSTRIJO.

Belgrad, 25. decembra. Včerajšnja vladna »Samouprava« trdi, da se je prva avstrijsko-srbska diskusija, ki se je rodila po časopisju in v delegacijah, končala s popolnim porazom avstrijskega časopisja. V delegacijah so Slovani imenitno pobijali avstrijske trditve, da bi se srbski vpliv na avstrijske Jugoslovane vsled srbskega pristopa na morje povečal. Sedaj, ko so se duhovi pomirili, pravi »Samouprava«, se lahko prične druga mirna stvarna diskusija in pričakovati je, da se bo končala v obojestransko korist.

VTIS GOVORA KOKOVCEVA IN POINCARJEJA O SRBIJI.

Belgrad, 25. decembra. Govora Kokovceva in Poincarjeja sta tu napravila različne vtise: »Samouprava« se je zadovoljila s tem, da je priobčila markantnejša mesta iz govora Kokovceva in parafrazo miroljubne tendence. Drugi časopisi vidijo v govoru garancijo, da nobena velesila ne bo mogla sama reševati spornih vprašanj z balkansko zvezo. »Pravda« priznava nacionalnost in pravičnost govora, a konstatira, da dela Rusije niso soglasna, ker prihaja obljuba o podpori šele sedaj, ko so glavna vprašanja že rešena in sicer na škodo Srbije. Poincarejev govor je napravil na vse srbske liste velik utis, toda listi konstatirajo, da je prišel post festum.

RUSIJA ZA SRBIJO.

Belgrad, 25. decembra. Predsednika okto-bristične in nacionalne stranke v dumi, sta poslala zelo topla pisma na predsednika srbske skupščine, naglašujoč, da je Rusija vedno branila in tudi hoče braniti srbske interese.

PRED SKADROM. OGORČENJE V SRBIJI.

Belgrad, 25. decembra. Poslednji izpadi Turkov iz Skadra in boji s srbsko drinsko divizijo drugega poziva, ki so trajali dva dni, so izzvali tu velikansko ogorčenje. Listi konstatirajo, da se morajo Turki nahajati v zelo obupanem položaju. Po informacijah, ki so došle semkaj, so bile srbske izgube znatne, a turške naravnost strahovite: ves teren, iz katerega so se morali Turki umakniti, je bil pokrit s trupli.

BOLGARSKI KRALJ SRBSKIM VOJAKOM PRED DRINOPOLJEM.

Sofija, 25. decembra. Bolgarski kralj Ferdinand je na rojstni dan kralja Petra izdal na srbsko vojsko pred Drinopoljem dnevno zapoved, v kateri se zahvaljuje velikemu požrtvovanju Srbov, katerim bodo še pozni bolgarski rodovi hvaležni za njih pomoč.

KRALJ PETER NE POJDE V SOLUN.

Belgrad, 25. decembra. Povodom govoric, da se bo v Solunu kmalu vršil sestanek vseh balkanskih vladarjev, govorilo se je tudi o potovanju kralja Petra. Sedaj je sigurno, da na kako potovanje kralja Petra v Solun ni niti misliti.

G. nadzorniku Mayerju v album.

Ker se zadnja številka »Slovenskega učitelja« zelo repenči in sumiči kar na splošno vse narodno učiteljstvo, zato prijemam za čast, da Vam gospod nadzornik nekoliko osvežim spomin, in Vam podam karakteristiko Vaših Benjaminsov, Benjaminke pridejo pa prihodnjič na vrsto.

Torej začnimo: Na koga se boste obračali zdaj za informacije, ko ga je Vaš ljubček, gospod tajni svetovalec Muki tako temeljito polomil? Ali ostane on še Vaš intimus in zaupnik? Kaj pa ostali junaki katoliškega kalibra? Po tiskovinah kompromitirani Smrdelj željno pričakuje Vaše blagonaklonjenosti. Saj bi Vas tako rad seznanil z moderno metodo, pri kateri učitelj napak svojih učencev ne opazi. Dalje Vas nauči, kako se prenašajo tiskovine v konkurenčne tiskarne.

mudi biti obsojenemu. Obrisal si je oči in povzel nanovo: »Saj tega vas niti ne vprašam... Ali priznate, da ste dobro nastanjeni, odkar ste počastili to hišo s svojim posetom, kaj ne da, in da imate dobro hrano, in z eno besedo, da se vam izkazuje sploh vsakatera pozornost in obzirnost? Ali imate nemara kake tozadevne želje?«

»Nobenih želja,« je odgovoril Dolet. »To vam rad verjamem! Hudiča! Slama — popolnoma sveža! Ah! Ti zlomkovi ječarji me bodo spravili na kant...«

O tem, kako je bilo v ječi pod vodo, ni omenil niti besedice. Lemahu se je delal, kakor da bi mislil, da je Dolet že od začetka v tej ječi.

»Obeta se vam neki poset,« je dejal. »Priporočam vam v lastnem interesu, da poslušate opomine svetega moža, ki pride k vam.«

Tako rekši, je odšel gospod Ilj Lemahu v spremstvu svojih šestih stražnikov.

Dan je minil, ne da bi se oglasil napovedani posetnik.

Stefan Dolet je ugibal na vse kriplje, kaj je krivo to izpremembe v ravnanju z njim in poseta, ki mu je napovedan...

Prišel je drugi dan.

Dopolodne so se odprla vrata; vstopil je spet gospod Lemahu, a sledil mu je mož, kateremu je izkazoval ječar vse znake pretirane spoštovanja.

Oblečen je bil v meniško haljo, s kapuco potegneno na obraz. Mignil je z roko, in Lemahu je zamrmral:

»Ali se ne bojite, častiti oče, da bi si dovolil jetnik kako nasilstvo?«

»Ostati hočem sam!« je odgovoril menih z zamolklim glasom, ki pa je moral biti znan

Galerija naših mož.

FR. S. FINŽGAR

pisatelj romana »Pod svobodnim solncem«.

kako se propagira abstinenca itd. To so same prelepe reči, prekrasne lastnosti, katere mu človek kar zavida. Dični naš Pavle bi rad enkrat slonel na Vaših prsih in Vam potožil, kako ga preganja »fatalna omara«, ki deli celo klofute. (Prizor iz »Tisoč in ene noči«). Dalje bi Vam tako rad povedal, kako težko plačuje človek alimentacijo, kako grenko je vračati denar, ki ga človek v ljubezenski ekstazi izvabi iz omamljene žrtve. Kako vzvišene so te čednosti, je dokazal naš preslavni deželni odbor, ker mu je dal v tolažbo 25% draginjsko doklado.

Kaj pa g. Puci? Kako plačo gleda tega pedagoškega rinocerosa trdih pesti in arogantnega nastopa nežna mladina? Kaj je z Boštjanom? To je pedagog. Šola se trese, grmi kakor v nevihti, ko nastopa ta vzor pedagoga in šolnika. Druhih njegovih čednosti ne omenjam za danes. Če pa »Slovenski Učitelj« želi, mu prihodnjič postrežem z nadaljnjimi podatki. Kod se potika bivši tako upehani nadzornik? Oh, presrečni okraj, kjer bo ta vzgojenska kapaciteta delovala, kjer bo ta politični kameleon numeriral naprednemu učiteljstvu kosti. Tak človek bi se dal uporabiti za kaj, gospod nadzornik! Dolgočasni Matijček, plemeniti Žan von Korn to sta sklepna člena te dolge verige vzor — katolikov. Na šolskem polju same svetle luči so se dali po magnetični privlačnosti deželnega odbora privleči iz svojih kotov in srečno se je znašla družba vzorov pod okriljem »slomškarije«. Dobro vem, kaj boste naredili vi skrunilci katoliškega imena. Izgovarjali se boste, da je to obrekovanje in dalje navšalno sumničeli vse napredno učiteljstvo. S tem ne utajite ničesar. Vam gospod

Doletu, zakaj vztrepetal je, ko ga je začul. Lemahu se je naklonil in se skril tako nizko, kakor je le mogel sprčo svojega trebuha, nato pa je naglo izginil. Menih je pritisnil za nekaj hipov uho na vrata, prisluškuje korakom Lemahuevim in njegovih stražnikov, ki so zamirali po hodnikih. Nato se je obrnil k Stefanu Doletu in si odgrnil kapuco z obraza.

XLIV.

Kraljevsko pooblastilo.

Tu je potrebno, da se vrnemo za par dni nazaj.

Tretji dan po aretaciji Stefana Doleta je bil zaprosil častitljivi oče Ignacij De Lojola za novo avdijenco pri kralju Francu; prošnja mu je bila takoj uslišana.

Menih se je zgledil v Luvru ob napovedani mu uri. Povedli so ga v kabinet, kjer smo že videli Franca I., kako se je uklonil preteči besedi ustanovitelja Jezusove družbe.

»No, gospod, kako ste zadovoljni?« je vprašal kralj. Vaš Dolet je v ječi...»

»Vaše Veličanstvo mora biti še zadovoljnejši od mene,« je odgovoril Lojola.

»Kako to, gospod?«

»Knjige, ki so se našle pri Doletu, ne puščajo več nobenega dvoma o tem, kakšno je bilo početje tega človeka. Trepetači moram, če pomislim, koliko nesrečnih duš je izpridil, s tem, da jih je odvrgel od naše svete vere. In, če pretehtamo natanko, ima vaše Veličanstvo pač največ vzroka, želeli, da ostanemo njegovi podložniki zvesti pravemu sporočilu...«

»Prav pravite,« je rekel Franc važno in resno. »A bodi si kakorkoli, tiskar ne more več delati škode.«

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalej.)

Bralec naj si le predstavlja, da je bil nesrečnež preživel dvanajst dni v jami, polni smradljive vode. Kako je le mogel spati teh dvanajst dni in noči, podobnih dvanajstim stoletjem muke in tesnobe?

Okrutneži, ki so ga bili spravili v ta pekel, pa so pozneje zabeležili to dejstvo v dokaz, da se Stefanu Doletu nikakor ni godilo hudo, saj je imel jesti in piti, in tudi spanje mu ni bilo odvzeto!

Ko se je preoblekel v svojo novo obleko, si je Dolet ogledal prostor, kamor so ga bili preselili.

V primeri s prejšnjo je bila ta ječa paradiz.

Kamenita tla so bila suha, zakaj ječa je ležala v prvem nadstropju Konsleržrije. Tudi je imela nekaj zraka in luči — malo, to je res, kajti luč je prihajala skozi tesno mreževje na linici, tako majhni, da bi bil komaj preteknil roko...

V to ječo se je slišal tudi šum zunanega sveta, in Dolet je z naslodo nastavljal uho stoterim glasovom, ki so ga spominjali življenja v tem trenutku, ko je prihajal iz groba.

V kotu ječa je ležal snop sveže slame. In — nezasišano razkošje — tu je bil tudi stolec in majhna mizica!

Doletu je bilo, kakor da se preraja.

Vrhutega se mu je zdelo to nenadno izboljšanje v ravnanju z njim gotov dokaz, da ga skoro izpuste na svobodo...

Toda vrata ječa so se bila zaprla. Pretekali sta dve uri.

Z globoko blaženostjo duše in telesa se je bil vrget Dolet na svežo slamo in zaspal svinčeno spanje.

Odkar je bil prišel v Konsleržrijo, ga ni bilo več spoznati. Shujšal je bil strašno. Obraz mu je bil bled kakor vošek, ustnice in lica pa so ostala rdeča kakor ogenj — posledica mrzlice, ki ga je razjedala.

Zdajci pa se je Dolet vzdramil. Trda roka ga je bila stresla za rame.

Vstal je in videl moža, ki ga je gledal z blaženim usmevom. Bil je gospod Lemahu.

Šest stražnikov, oboroženih z arkebuzami, je stalo pred vrati, dasi so bila zaklepanjena.

Dolet je vstal z veselo naglico; saj ga povede pred sodnike...

»Kje se bo vršila obravnava?« je vprašal »Obravnava?« je vprašal gospod Lemahu in se nasmehnil še izraziteje. »Kakšna obravnava?«

»No... moja! Ali me ne bodo danes sodili?«

»Ne vem, kaj hočete reči,« je odgovoril oskrbnik, smehljaje se venomer.

Ves potrpet je zgrudil Dolet na stolec. Jetničarjev odgovor mu je bil zadal strašen udarec.

»No,« je povzel Lemahu dobrohotno, »ali se imate kaj pritožiti?«

»To se pritožim, da hočem priti pred sodnike...«

»Eh, vraga, še presedeli vam bodo sodniki. Proklete se vam mudi biti obsojenemu, prijatelj...«

In gospod Lemahu se je glasno zasmel, tako smešno se mu je zazdelo, da se jetniku

nadzornik, ne bo do koristile nič morebitne udanostne izjave slomškarskih klmovcev. Za nas; Vi niste nadzornik ampak strankarski funkcionar, ki tiranizira učiteljstvo. Vašemu kvalifikiranju velja le naš pomilovalni posmeh. — Poberite že enkrat šila in kopita in napravite prostor drugemu, saj jih imate v lastni organizaciji ducat, ki komaj čakajo na to. Pojte, saj Vas znajo potem morda celo zatajiti, saj v tem so neprekosljivi. Da bi pa dobili poštenega nadzornika, dobrega šolnika to niti ne upamo. Toda tudi Vam podle duše odzvoni enkrat. Zatirati ni težko, če se ima moč in oblast v rokah, toda kolo časa se ne prestando vrti.

Kaj pa z Jegličem? Kdaj storite tu svojo dolžnost? Koliko časa bo ta pošteniak vodil še šolo na Grabnu? Kako zna ta čudak postopati z mladino, o tem pa drugič še kaj, če ne bo konec teh lumparij. Če bomo začeli jemati otroke iz šole izpod teh kapacitet, potem pripišite gospod nadzornik to sebi na rovaš.

Ali Vas ni sram gospodje pri deželnem odboru, da Vam je to človeče dajalo informacije, kakor se splošno govori, da ste vedeli komu podeliti draginjske doklade. Pfej!

Če je to res, potem pa res ne verujemo več na pravičnost, potem smo res tako srečni, da živimo v najbolj koruptni deželi monarhije, da živimo v deželi, kjer vlada strankarska zavist.

Pravica in resnica ste pa najbrž definitivno zapustili našo nesrečno deželo. Toliko v album »Slovenskemu učitelju«. Če želi nadaljevanje, naj kar nadaljuje.

Na svidenje profanatorji Slomškovega imena. Argus.

Slovenska zemlja.

Iz Radovljice. Slavno uredništvo! Da pojasnimo v korist stvari in v razumevanje občinstvu zadevo, ki je tudi karakteristična za gotove rodoljubne pisarje, blagovolite prebrati sledeče vrstice. Med dopisi, ki so jih priobčevali zadnje čase napredni časopisi — v prvi vrsti »Dan« — iz našega mesta, spozna lahko vsakdo gotovo vrsto dopisov, iz katerih sije le osebna škodoželjnost. Tako n. pr. se je nekega trgovca, katerega sicer ne nameravamo braniti, napadalo, ker nima sveč gotove vrste, ker ne dopusti vhoda od zadaj itd. Dopisnik, ki hoče s takimi otročiji sredstvi škodovati osebi kot privatniku in ne reče nič o njega javnem delu, kjer bi se šele morala začeti stvarna kritika gotovo postopa nehonetno. Iz istih virov je najbrž potekla sobotna notica o pismo- noši. Opisovati na dolgo in široko stvari, ki ne spadajo v list, gotovo ni lepo in mogoče se bo komu celo vrnila misel, da je dopisnik napisal to samo z namenom, da bi dotičniku materielno škodoval. Pri tem je pa treba konstatirati še sledeče. Če izide kakšen dopis, vse išče dopisnika. Tako v Radovljici največ med študenti, ali pa tudi nepridipravi drugih stanov. Pride pa tak malenkosten in osebni škodoželjni in napiše notico, kot smo jih zgoraj označili in si pri tem misli: »Saj tako ne bo nihče mislil, da sem pisal jaz, ker bodo zopet rekli, to je pa napisal onaj študent. Tako krije svoje slabe namene tak možakar za hrbtnom drugih. Obenem se pa druge obsoja, da posegajo v boj z malo honetnimi sredstvi. Oficijelne notice, za katere pa služi »Narod«, pa morajo biti do kosti lojalne. Sodbo naj si o takem postopanju ustvari lojalne. Sodbo na: si o takem postopanju ustvari vsak sam... Ahasver.

Pismo iz Gradca.

Preteklo nedeljo so imeli graški slovenski mladenič v neki tukajšnji slovenski gostilni sestanek. G. Zupan jim je pojasnjeval kako se je mladina v Trstu pričela gibati. Razložil je, kaj da mladina v Trstu hoče — in bo dosegla, ker se je združila. Izvolil se je na splošno željo odbor, ki mu je naloga doseči isto, kot je dosegla mladina v Trstu. Za danes le toliko rečeno, da bo šla zavedna slovenska graška mladina naprej po poti, ki si jo je začrtala. Ne oziraje se na to, kaj poretke nekateri. V svesti si, da bo s tem mnogo koristila graškemu slovenskemu življu. Da pa se vnaprej zavarujemo proti morebitnim napadom, poveljamo, da se ne misli za sedaj ustanavljati nikakovo novo društvo. Več o tem se bo še poročalo.

Pot v Betlehem.

Svetonočna bajka v enem dejanju.
(Konec.)

Goromaj: Kaj bi to govorili sedaj celo leto bi morebiti ne imel miru. Vidiš jo! (Dregne mahoma pastirja, ki ga najbolj verno posluša; pastir skoči v strahu za mizo.) Vidite, kako se je bojuje. Kdor ima pogum, jih lahko užene. Janez pa jo je ugnal. Z Janezom sva bila velika prijatelja; devet dni pred božičem se je postil in je delal stolček iz devetih vrst lesa, ki morajo biti vsi možkega spola. Vsak dan se mora prineset en les domov, na dan pred božičem pa se mora stolček sestaviti. Pri polnočni maši mora se na njem klečati in ob povzdigovanju vse čarovnice nazaj pogledajo. Janez je tako storil in je pravil: Ko sem pokleknil — pravi — je bilo naenkrat vse tema — nič cerkev, nič ljudij, nikjer oltarja. Le osje oči so žarele na me. Vzajem stolček in bežim iz cerkve čez drn in strn. Čarovnice pa za menoj. Ko sem preskočil vodo v dolini — so izginile. Od takrat je Janez vse poznal. Njegova mačeha je bila med njimi.

Starka: Goromaj, kaj samo to pripoveduješ?

Goromaj: Kar vem, to pripovedujem. Starke: Kaj drugega bi povedal. Goromaj: Pa ti povej, če veš.

Starka: Kaj bi ne vedela, tudi jaz sem kaj izkusila. O, blagor gosposkim ljudem. Ko sem bila v mestu, sem videla, kako imajo lepo na ta večer. Tam nimajo jaslice imajo božično drevo. Že zgodaj pred božičem jih prinesejo in

Iz Komna.

Dopisli, ki so zagledali luč sveta v naprednih listih o »častnih občanih« komenskih so zbadali neprilakovano. Kako morajo biti poparjeni osrečevalci naše občine nam kaže najboljši jeza njih voditelja in komandanta. »Dan« je prinesel v petek dopis, ki bi nosil lahko ime »Izveček zgodb sv. pisma«. Vsebuje same lepe nauke katoliške cerkve in te jih podaja gospod dopisnik v premišljevanje klerikalcem. Gospod dekan jih je najbrže temeljito preštudiral, ker v nedeljo, t. j. 2 dni pozneje je pri »veliki« maši vse grmel in treskalo v cerkvi. Lepo se je slišalo tja dol skoz cerkevna vrata celo na »plac«. Imeniten glas, a gorje onemu, ki stoji pod prižnico, če si ne tišči ušes, adijo ušesna mrena gotovo bi »eksplozirala«. Torej grmelo je iz ust našega Prečastitega in zakaj, radi dopisov, ki so laž, kakor trdijo vedno kleroti. Eno vprašanje le, gospod dekan! Če so dopisi lažnjivi čemu se potem jezite, rohnite nad svojimi ovčicami, saj one so v občini, one že vedo za resnico? Razjasniti nam to! Vi bi lahko rekli: »Kristjani! V liberalnih ali framazonskih listih čitate zadnje čase mnogo dopisov iz naše občine. Ljudje, dovolj razuma imate in čitate in potem sodite sami, kdo ima prav!« Tako bi morala približno izgledati pridiga, če bi bili dopisi lažnjivi. Ne pa, kakor ste pridigali Vi: Kdor ne uči, tako kakor jaz, bo pogubljen, kdor piše o nas (misli dopise) bo proklet itd. To pa ne paše, in zastoni je vsa jeza. Res je, da resnica oči kolje, a jih bo še bolj klala. Da imajo cenjeni čitatelji pojm njegove jeze Vam bodi povedano, da je popoldne iste nedelje pozabil priti na »Božičnico« tukajšnjih šolskih otrok. Ali pa se mu je smilila vstopnina, da bi potem pisali otroci po knjižnicah, kupljenih z njegovim denarjem. A tega ne verjamemo, najbrže je pozabil priti. Z njim je pozabil priti tudi naš kaplan Makuc.

DNEVNI PREGLED.

Našim naročnikom, čitateljem, prijateljem in dopisnikom. Kakor smo že poročali, začne »Dan« ob novem letu izhajati v novi obliki in na 8 straneh. Za novo obliko smo se odločili zato, ker bo mnogo pripravejša in priročnejša. Tudi bo list bolj pregleden, ker prevelika oblika ne dopušča vselej dobre razdelitve. Naš namen je dati naši javnosti lep neodvisen dnevnik, ki naj bo splošno informativen, poučen in zabaven list. Zato prosimo vse naše prijatelje, da nas podpirajo in da nam za novo leto pridobijo novih naročnikov. Prepričani smo, da bodo čitatelji z »Dnevom« v novi obliki še bolj zadovoljni in da bodo naši prijatelji delali zanj z isto verno, kakor dosedaj.

Umrli je v Podgradu pri Sv. Jurju ob južni železnici ravnokar poročeni, šele 28 let stari posestnik Franc Samec. Pokojni je bil povsod splošno priljubljen. Pogreb je bil včeraj.

Grozen čin blazne žene. Te dni je prihitela v stanovanje 47letne hišnice Roze Trnkove 57letna delavčeva žena Antonija Samonova z gorečo svečo in s steklenico petroleja in špiritita v roki. Preden se je Trnkova zavedla, jo je Samonova polila s petrolejem in špiritom, nakar je pritaknila gorečo svečo k njeni obleki. V trenutku je bila Trnkova živa baklja, zakaj obleka se je takoj vnela. Na grozen krik Trnkove so prihiteli nesrečniki na pomoč sosedje, ki so strgali z nje gorečo obleko. Toda bilo je že prepozno — Trnkova je dobila smrtno opelino po vsem životu. Samonovo so takoj aretirali in izročili policiji. Na stražnici pa so takoj spoznali, da imajo opravila z blazno žensko. Nesrečna žrtev blaznega čina, hišnice Trnkove, so takoj prepeljali z rešilnim vozom v bolnišnico, Samonovo pa v blaznico.

Strašna smrt otrok. V rodbini rudarja Antona Bernaczyka v Senovi pri Moravski Ostravi se je pripetil te dni obžalovanja vreden slučaj. Žena Bernaczykova, ki je bila sama doma z dvema, malima dečkoma, je odšla iz stanovanja nakupiti razne stvari. Da ne bi nihče prišel v stanovanje, je to zaklenila in vzela ključke s seboj. Otrok, ki sta bila sedaj sama doma, sta se začela igrati z užigalicami, toda tako neprevidno, da sta zažgala perilo, ki je ležalo zloženo na mizi v sobi. Od perila se je prijel ogenj pohištva in v par trenutkih je bil v stanovanju velik ogenj. Otrok nista mogla

priti iz zaklenjene sobe in sta se skrila pod blazino na postelji. Ker pa se je ogenj prijel tudi postelje in blazine, sta bila otroka v kratkem času vsa v ognju. Eden izmed dečkov se je zadušil, drugi se je čisto spekel, v pravem pomenu besede. Ko je prišla Bernaczykova domov, je našla samo dvoje opečenih trupel svojih dveh otrok.

Kako moramo nakupovati. Pred kratkim se je vstanovila v Parizu posebna »liga kupujočih«. Pariške (pa tudi druge) dame ne znajo namreč (baje!) pametno kupovati, no, in zato se je vstanovila ta liga, da bo ženski svet to naučila. Kupovanje raznih stvari je posebno o božičnem času zelo važna stvar. — Nova damska liga predpisuje nekaj pravil, ki lahko odstranijo — vsaj po predpogojih vstanoviteljice — marsikako neprijetnost, ki muči naše gospodinjice. Torej: prvi pogoj tiči v tem, da mora vsaka kupujoča ženska najprej pomisliti na to, da ima vsako dejanje svoje posledice, najsi bodo te že dobre ali slabe? In na te posledice večina naših dam pri nakupovanju zelo rada pozabi. Dalje se mora odstraniti ona neodločnost, ki jo imajo dame pri nakupovanju, oni večni »ali imam, ali nimam?« ki je pravzaprav strah vseh prodajalcev in obenem tudi muka za one, ki tako damo spremlja pri nakupovanju (— večinoma ubogi soprogi). Vsaka dama se naj odloči prej nego vstopi v trgovino, kaj hoče ravno kupiti. Kdor vstopi v trgovino, se premislekom vse pretehtati in potem tudi odločno nastopati, se obvaruje goljufije in občitanja vesti. Zato pa je tudi treba, da ne bi dame odlašale s svojim nakupovanjem na poslednje trenutke, kar se zelo pogosto zgodi. Dame se domislijo ponavadi božičnih darov šele tedaj, ko je Božič že za vrati, ker trdno upajo, da bodo darila bolj poceni. Naročajo si pri šiviljah obleko, ko se je sezona že začela in pod. Potem se jim seveda mudi in preganjajo uboge trgovce, da se bogu usmili! Tako povzročijo ono strašno letanje po trgovinah. Trgovci in njih osebe je ravno v božičnem času najbolj obremenjeno z delom, zato pravi liga: Pustite ono otroško preganjanje trgovcev, da vam morajo dati blago v najkrajšem času. In dalje je važno, zelo važno pravilo: Ako kupuješ na »pušč«, kupuješ dražje in tudi trgovcu ne delaš s tem mnogo veselja. In ravno taka je z naglico. Človek si pri tem kupi večkrat slabše blago. Nepremišljeno nakupovanje pa ni zdravo tudi za denarnico; napravi včasih v nji tako luknjo, da se potem le stežka zamaši. Zakaj dame (tu govorimo seveda o Parižankah) nimajo pravičnega pregleda o dohodkih in stroških, kar je potem vzrok mnogih in mnogih rodbinskih neprijetnosti.

Štiridesetletni mož prvi — ljubimec. Ideal Angležine današnjega časa ni več mlad mož med dvajsetimi in tridesetimi leti, ampak zrel mož pri štiridesetih letih ali pa kako leto starejši. Tako vsaj trdi gospa Jork Millerjeva, znana angleška pisateljica, baje na temelju lastnihkušenj in na temelju tega, kar so ji povedali široki ženski krogi. »Vseeno je,« pravi gospa Millerjeva, »če so njegovi (ljubimci) lasje že pretkani z belimi nitkami in če ima utrjene navade. V tem je bolj prikupljiv, nego dvajsetleten mladenič ali sam s seboj zadovoljni mož pri tridesetih letih. Moder je, razumen, odločen in predvsem: pozna svojo lastno ceno.« Nadaljnje prednosti moža pri štiridesetih letih kot ljubimca so po mnenju gospe Millerjeve te-le: zna zanimivo kratkočasiti, ker je že nekaj doživel, nekaj slišal in videl in marsikje tudi bil. Mladenič navadno misli, da je oni tisti ki izkazuje dami kako pozornost, ako se z njo zabava. In štiridesetleten mož? Ta je že od boleznih ozdravljen in pri zabavi z žensko daje očividno na znanje, da njega to veseli, da se zabava z damo. Skušaj, da bi se ji prikupil in skrbno pazi, da se ne bi pregrešil proti družabnemu taktu. Predvsem pa je dober tovariš. Redkokdaj je razposajen in kot ljubimec je mož, na katerega se žena lahko zanesse. Najbolj važno pa je, da se ne dela drugačnega, kakršen je. Ako ga vzame žena za moža, se ne spreminja, ostane tak, kakršen je bil prej, ko je bil še samec, kar pa se o mladih ljudeh ne more reči, ker oni po poroki, ko so se žene nasitili, navadno napravljajo lepe komedije. Kakor se s tega razvidi, na Angleškem starčiji moške stopajo v kurzu in sicer vsled svojih osebnih lastnosti. Pri nas imajo že dav-

no visok kurz, to pa zato, ker imajo navadno že toliko dohodkov, da se lahko ženica udaja raznim modnim sladkostim in če kdaj »pade«, da se lahko na kaj — zgovori.

Antiseptične solze. »Journal des debats« je prinesel pred kratkim naslednjo zanimivo novico: »Oni, ki hvalijo solze, se jim za to nikakor ni treba sramovati. Tudi najbolj zakrknjeni drogeristi se morajo spreobrniti. Jok in solze nas ne zdravijo samo moralno. Danski učenjak dr. Lindahl je dokazal, da solze delujejo kot močan antiseptikum. Solze zmirajo z nas grehe, toda obenem uničujejo tudi mikrobo. In ta higijenična lastnost solz je bila šele sedaj dokazana. Ah, kaka tolažba je to, če se nam ni treba sramovati za svoje solze, če lahko rečemo, da jokamo iz higijeničnih ozirov!« In četudi ne bi solze vedno pomirile ranjenega srca, eno je gotovo: očistijo nos škodljivih bacilov. Torej bo naša nesreča le nam v prid. Kaka tolažba bo to za ljubečega mladeniča ki ima pred seboj ljubečo ljubico; sklonil se bo k njenemu obrazu, poljubljal bo orosena očesca, ter perle njene žalosti in jih bo lepo požiral v blagi zavesti, da bo ljubico s tem pomiril in sebi koristil, ker bo obenem s solzami požiral medicino! In tako bo bolesten enega, zdravilo za drugega. Gospodom lekarnarjem in drogeristom se odpira nov vir dohodkov. Prodajali bodo lahko solze v stekleničah mesto kaknega drugega antiseptičnega sredstva. In uboge ženske, ki nimajo v tej žalostni dolini ničesar drugega kot gorje in jok, bodo lahko krasno spravile ta jok v denar; njih nesreče, njih bolesti jim bodo lahko prinesle denarja za celo življenje. Za ta slučaj pa bodo morale seveda veliko jokati. Kako modro je vse urejeno! Bolest in žalost bosta prinašali dobiček. Čim večja bo žalost, tem več bo solz in tem večji bo dobiček. To pa ima tudi svojo slabo stran, kakor vsaka stvar na svetu. Danski učenjak namreč trdi, da čim bolj kdo joka, tem manjša je uničevalna moč solz za mikrobo. Čim več je solz, tem manj učinkujejo — sicer pa to vemo z lastnihkušenj sami...

Ljubljana.

— Konsumno društvo za Ljubljano in okolico je razdelilo za božične praznike svojim članom v smislu sklepa občnega zbora tudi letos 4 % dividende od doseženega prebitka v znesku 18.877 kron in 12 vin. Seveda od te svote odpade 10 % v rezervni — 4 % v penzijski — in 1 % v dispozijski sklad, t. j. skupaj 15 % v znesku 2831 kron 56 vin. — Tedaj ostane v razdelitve dividend znesek 16.045 kron 56 vin. Glasom letnega poročila prodalo je društvo svojim članom blaga v znesku 498.999 kron 38 vin., za kar znašajo po našem računu 4 % dividende 19.959 kron 97 vin. — Torej za 3914 kron 41 vinarjev več, kakor je čistega dobička. — Vprašanje nastane sedaj, kako se to neki pogliha. — Morda se bode društveno vodstvo izgovarjalo, da izstopivšim članom se ne izplačajo dividende. Ako se izstopivšim konsumentom res ne izplačajo dividende za kupljeno blago, tedaj diši to dejstvo nekako po korupciji, ter je krivično. — Prepričani smo pa, da tudi drugače ne bode sodrugu ravnatelju zadeva delala menda velike preglavice. — Na prihodnjem občnem zboru bode pač delegate milostno počastil z nežnim nasmehom. Povedal jim bode zopet kaj smešnega in zabavnega, na kar bode njegovo poročilo z zadovoljstvom na znanje vzeto in odobreno, pa mirna Bosna. — In tako bode razlaga »razni stroški« povzročila mnogo smeha in zabave, kakor ga je letos. — O pardón, saj se je razpravljalo resno in stvarno, poročja »Zarja«. — Povedati pa vendar moramo, da je bil marsikateri trezno misleči delegat ogorčen in se zgražal nad nastopom, posebno pa nad nedotakljivostjo upravitelja konsumnega društva. — Čitali smo v »Zarji« poročilo o občnem zborovanju, katero je glede debat prav površno in suhoparno, nasprotno pa precej bogato raznih izrazov. — Ne čudimo se temu dejstvu, saj pregovor pravi: »Ako mačku na rep stopiš, zavčivil!« — Poročja se v »Zarji« tudi, kako so razni govorniki obsodili dozdnevne zahrbtnje napade, kako so obžalovali dotične politične liste, ki posojajo v ta namen njihove predale nekim subjektom. — To so morda storili le tisti delegati, ki niso brali kritike, katero je priobčil dnevnik »Dan« dne 5. decembra t. l. ter bili omamljeni samo od melodije ravnatelja, in pa tisti, ki kaj radi plašč po vetru obračajo. —

rainica, ko bi se vrnila? Ti piješ okoli, otrok pa zmrzuje po cestah.

Lazar: Pusti me, pravim. Goromaj: Ničesar ti nisem rekel: samo na njo pomisli pravim, ko bi se vrnila... Starček: Pojdemo, čas je.

(Vstanejo in se pripravljajo na pot. Ogri- njajo se v kožuhe in pasice.)

Starka: Mir in sreča z vami! Goromaj: Pa pojdemo!

(Scena se zmrči, ozadje se zjasni in proti postelji se bliža mati. Tonček jo vidi v sanjah.)

Osmi prizor.

Tonček (se vzpne): Mati, mati! Mati (ga objame): Vendar sem te našla, dragi otrok! A zakaj nisi doma?

Tonček: Na Goro sem šel. Doma me je zeblo. Šel sem k sosedovim po kruha. Tam so se pogovarjali, da pojdejo zvečer na Goro. Rekli so, da si tam tudi ti. Zato sem odšel in sem te našel.

Mati: A kako si hodil, kako si prišel sem? Tonček: Vsa lepa bela je bila Gora. Cesta se je vila čez travnike in polja in potem je šla nazgor, vedno navzgor. Zavil sem po dolini ob milnu potem pa sem prišel sem. A kje si ti, mati?

Mati: Jaz sem v mestu tam je zelo lepo. Tonček: O vem. Bil je tukaj božič iz mesta, in mi je prinesel lepih stvari. Gotovo si ga poslala ti.

Mati: Da, jaz sem ga poslala. Tonček: In neki hud mož je bil tu, pravil je o čarovnicah in sem jih res videl, letele so čez Goro.

Vsi: Lazar!

Goromaj: Ravno prav si prišel. Najraje bi te! (Dvigne pest.)

Vsi: Pusti ga.

Krčmarica: Danes dajte mir, ljudje božji.

Lazar (se vsede za mizo in se nasloni).

Goromaj: Saj ga pustim. Tam naj pogleda. Tam poglej. Sin je skoraj zmrznil.

Lazar: Sin? (Vstane.)

Ženske: Res je, res!

Lazar (stopi k postelji): Tonček!

Tonček (se zgane in zajechi).

Ženske: Pusti ga, boji se te!

Lazar (gre nazaj k mizi): Zakaj pa je šel od doma?

Vsi: Ker ga je zeblo.

Lazar: Zeblo, mene tudi zebe.

Starka: Celi vasi si v sramoto.

Lazar: Vi lahko govorite, vi lahko sodite, ampak ko bi bili na mojem mestu. Dela nič, denarja nič, žena mrtva, hiša raztrgana, o, o, (zaplaka).

Starka: Po krščansko bi živel, za otroka bi skrbel, pa bi bilo.

Lazar: Le govorite, kar hočete, govorite, niti besede ne rečem.

Goromaj: Kaj bi onegavali. Svet večer je, kdor je kristjan, se ne prepira. Zapeli bi rajše.

Starček: Čas bo oditi. Daleč je še na Goro.

Goromaj: Šele prvič je zvonilo. Nič se ne mudi. Kaj boš jokaj, Lazar! Kdo ti naj pomaga? Na Goro pojdi in pomisli, kaj bi rekla

Dobro vemo, da ta kritika bi spadala seveda v »Zarjo«, ali vendar ne moremo biti tako naivni, da bode sotrudi »Zarje« dovolil objavo kritike, ki tudi njega samega kolikor toliko tangira. — Zatorej brez zamere! — Saj je vendar tudi »Zarja« že posojala svoje predale raznim subjektom nasprotnih strank. — Namesto da bi sodeloval ravnotežni in upravičeni rolni in besni po »Zarji«, bi raje kaj natančnega povedal o postavki »razni stroški«. — Pa molči kakor grob. — Niti zneska se ne upa omeniti. — Nič ne del! — Upamo, da s časom se bode vendar natančno izvedelo, za katerim grmom se je začel skrivati. — Svetujemo končno še, le nekoliko manje govoriti, manje z velikim zvonom zvoniti, manje s kreditnimi člani veliko reklamirati, posebno pa nekako sebičnost opustiti — pač pa resneje delati, previdno, pametno in natančno gospodariti in upravljati, pa bodo uspehi na vsestransko zadovoljivi.

Dobrodelna loterija za slovenske umetnike. Te dni so se začele tiskati srečke dobrodelne loterije na korist slovenskih upodabljalnih umetnikov ter se začno po Novem letu razprodajati. Upravne posle je prevzel na prošnjo odbora magistratni knjigovodski uradnik gospod Rajko Baltavzer. Slovenski upodabljalni umetniki so prostovoljno podarili veliko število svojih umetvornih za dobitke te loterije ter so vsa ta dela resnično umetniške vrednosti. Prodajne cene teh slikarskih in kiparskih del so od 5 do 1500 K. Skupna vrednost vseh dobitkov pa znaša 12.000 K. Srečke se bodo prodajale po 1 K. Dobitkov bo 200, srečk pa se izda 20.000. Dobitki se javno razstavijo.

Javna ljudska knjižnica gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj je razširila svoje delovanje malodane po vsem mestu ter okolici (Rudniku, Sp. Šiški in Rožni dolini). Pristop vanjo ima vsak in je odprta trikrat na teden, to je v sredo in petek zvečer od pol 7. do pol 9. ter ob nedeljah od 10. do 12. dopoldne. Ako je sredo ali petek praznik, je knjižnica odprta dopoldne kot ob nedeljah. Knjižnica je založena z vsemi slovenskimi leposlovnimi knjigami, kakor tudi z izbranimi drugojezičnimi.

Bogati vzpored, ki ga posnemamo iz dosedanjih priobčil za veselico »Naprednega političnega in gospodarskega društva za I. Poljanski okraj«, ki se bo vršila v soboto 11. prosinca 1913 v »Mestnem domu«, nam kaže, da so se prireditelji trudili nuditi obiskovalcem kolikor mogoče razvedrila in zabave. Jamčijo nam pa tudi za dobro jed in pijačo, to pa brez odiranja. Prepričani smo, da bo to ena najboljših predpustnih prireditev.

»Slavčeve« plesne vaje se vrše na sv. Štefana dan in nadalje vsako nedeljo in praznik v veliki dvorani »Narodnega doma«, na kar opozarjamo ceni, obiskovalce in obiskovalke, da se v polnem številu udeležujejo.

Silvestrov večer slovenskega pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, ki bo dne 31. t. m. v »Mestnem domu«, gotovo privabi mnogo občinstva. Za danes omenjamo, da obsega pevski del vzporeda skladbe Emila Adamiča, Viktorja Parme, dr. Antona Schwaba, Oskarja Deva, St. Mokranjaca itd. Zanimale bodo morda Srbske narodne pesmi in pravkar izšle narodne pesmi s Koroškega. Po koncertnem delu večera bo skrbnjeno za zabavo in smeh, tako da ne bo nikomur žal, da je storil korak iz starega leta v novo na letošnjem Silvestrovem večeru »Ljubljanskega Zvona«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K. ceni, društveni podporni člani vstopnine prosti.

Čitalnica v Šiški ima svoj redni letni občni zbor, kakor vsako leto, danes ob 2. dopoldne v čitalnici. Dnevni red kakor običajno. Vse č. člane vljudo vabi k udeležbi odbor.

Sokoljski koledar za leto 1913 je dotiskan in se začne v najkrajšem času razpošiljati.

Posebna specialiteta likerja »Zdravnik železca« se dobi pri Lovro Šebeniku v Spodnji Šiški. Zahtevajte ga po vseh kavarnah.

Trst.

Kaj pa je tebe treba bilo. Od Sv. Jakoba: K ponedeljkovi notici o podružnici »Glas Matice« pri Sv. Jakobu nam poročajo, da se je »Gl. M.« obrnila na odbor »Čitalnice«, kako stališče bi zavzel napram podružnici — če bi se ustanovila podružnica tudi pri Sv. Jakobu. Odbor »Čitalnice« je naznanil, da nima ničesar proti tej ustanovitvi, pridruži se pa pravico imeti še svojo glasbeno šolo, v kolikor jo potrebuje za svoje društvo.

Ali ne bo že skoraj konca? Mi smo že enkrat pisali, da se sliši pri vajah v našem slo-

Mati: To se ti je sanjalo, dragi moj. To je samo tako pravil oni mož.

Tonček: Ali v mestu ni čarovnic?

Mati: Ne, tam je vse lepo, čarolno.

Tonček: Vzemi me seboj, mati.

Mati: Da, pojdeš z menoj. Ali ti je bilo dolčas po meni?

Tonček: Zelo dolčas mi je bilo. Očeta ni bilo doma in strah me je bilo.

Mati: Sedaj te ne sme biti strah, ko si že velik.

Tonček: Vsi so rekli, da sem že velik, zato mi niso hoteli dati kruha.

Mati: Ubogo dete. Ali te je zelo zeblo.

Tonček: Zelo me je zeblo. Ko pa sem šel naprej po cesti, me ni več zeblo. Samo utrujen sem bil: zato sem si počel pod gorjo. (Naenkrat se vznemiri.) Mati, jaz nisem rad tu.

Mati: Zakaj ne?

Tonček: Očeta se bojim.

Mati: Nič se ne boj, saj sem jaz pri tebi.

Tonček: A zakaj je danes tukaj bilo toliko ljudi.

Mati: Na Goro so šli, v Betlehem.

Tonček: Mati, pojdiva v Betlehem.

(Izza odra se zasliši pesem: Sveta noč, blažena noč.)

Tonček: Kaj je to?

Mati: To je petje iz Betlehema.

Tonček: Mati, pojdiva v Betlehem.

venskem gledališču samo italijansko »kokodkanje«. Čudimo se pa temu, da odbor »Dramatičnega društva« še prav nič ni ukrenil tozadevno, zakaj, če bi bil storil v tem oziru potrebne korake, bi se slišali pri vajah in za odrom slovenski glasovi. Ni li to sramotno, da moramo kaj takega pošiljati v javnost? To se more dogajati samo pri nas Slovincih in nikjer drugje. Žalostno, da se nahajajo igralci in drugi, tisti, ki so pač navzoči pri vajah, na tako visoki stopinji, da posedujejo tako izvrstno narodno vzgojo! Ne vemo, ali bomo res prisiljeni, bavit se s temi zadevami leta in leta. Pravimo, temu mora biti enkrat že konec! Kdor ne spoštuje našega jezika, ta ne spada na naš slovenski oder, tem manj pa je taka duša sposobna igrati s čutom v narodnem duhu. Kdor se sramuje svojega materinega jezika, ni boljšega vreden, kakor pa, da mu stopi tujec s podkovanim čevljem na vrat. Prizadeti naj si to dobro zapomnijo, da nam ne bo treba še ostreje nastopiti.

Slovensko gledališče v Trstu. Preteklo nedeljo smo imeli prvič opero na našem odru: »Nikola Šubič Zrinski«. Igralo se je še precej dobro. Dvorana je bila polna. Včeraj se je igrala »Snežulčica«, zvečer »Zrinski«. Danes, na dan sv. Štefana, se ponovi popoldne opereta »Ločena žena«. Zvečer bo druga repriza opere »Nikola Šubič Zrinski«.

Narodna delavska organizacija v Trstu. Preteklo nedeljo se je vršila važna konferenca odbornikov vseh skupin N. D. O., ki sta jo vodila dr. Kisovec in tajnik Brandner. — **Ženska skupina N. D. O.** priredi danes v četrtek, na dan Sv. Štefana, božičnico z obširnimi sporedom, damskim plesnim venčkom itd., ki se bo vršila v veliki društveni dvorani, ulica sv. Frančiška št. 2. Odbor ženske skupine javlja obenem, da se bo vršil občni zbor ženske skupine v nedeljo, 29. t. m., točno ob štirih popoldne. — **Deželni centralni odbor N. D. O.** sklicuje za nedeljo, 29. t. m. ob 10. predpoldne velik javni shod v veliki društveni dvorani, ulica sv. Frančiška št. 2. Na shodu se bo govorilo o veliki brezposelnosti slov. delavstva v Trstu, o velikem pomenu »Narodne delavske organizacije« v sedanjem času; obenem se bo protestiralo proti regnikolom, ki jih je v Trstu kakor listja in trave, med tem, ko je na tisoče slovenskih delavcev brezposelnih. Poročali bodo: dr. Jos. Mandič, dr. Vek. Kisovec in strokovni tajnik Brandner. — **Godbeni odsek N. D. O.** V soboto godbena vaja ob 8. zvečer v društvenih prostorih.

Shod slovenske mladine v Rojani. V nedeljo, 29. t. m. ob 5. uri popoldne se bo vršil v konsumnem društvu v Rojani javen shod zavedne rojanske mladine, ki ga sklicuje »Nar. soc. mladinska organizacija« v Trstu. Kakor vse kaže, vlada med zavedno rojansko mladino veliko zanimanje za novo mladinsko organizacijo. To je zelo razveseljivo znamenje. Če bo šlo tako naprej, bo v najkrajšem času preprežena tržaška okolica s podružnicami te koristne mladinske organizacije. Mlade sile, mlade moči (od 14.—28. leta) se sprejemajo kot redni člani. Upamo, da se bo pridružila mladina tej organizaciji, kadar bo o njenem namenu in pomenu natančno poučena. Da se to zgodi čimprej, za to bo skrbel odbor organizacije. Potom shodov hočemo mladini raztolmačiti lepe ideje in tej odpreti oči, zakaj mi moramo naprej.

Gorica.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici v likvidaciji. Visoko c. kr. ministrstvo je z odlokom z dne 25. novembra 1912. št. 53.611-XXb pozvalo likvidacijski odbor, naj z vsa energijo izterja od članov Trgovsko-obrtno zadrugo jamstvene prispevke po 300 K in na ta način zbere fond, iz katerega bo možno kriti vsaj deloma izgube, nastale pri Trgovsko-obrtni zadrugi. Isto ministrstvo izjavlja nadalje, da bo kakor hitro likvidacijski odbor dokaže, da je nabral pri članih fond 300.000 K, nakazalo izplačilo državne podpore, ki jo je bilo svojčas obljubilo. Z ozirom na to se pozivljajo vsi oni člani Trgovsko-obrtno zadruga v Gorici, ki se do danes še niso odzvali svoječasniemu pozivu likvidacijskega odbora in vplačali ali potem izjave podpisali v kritje izgub Trgovsko-obrtno zadruga omenjenih 300 K in da torej še tekom tega meseca in s tem prihranijo sebi ogromne stroške, likvidacijskemu odboru veliko delo, celi deželi pa neprecenljivo gospodarsko nesrečo. Vključ neprimernemu hujškanju in škodljivosti posameznikov ni podpisani likvidacijski odbor izgubil poguma in se ni

(Mati pripravila dečka za pot. Med tem se senca zmrči. V ozadiju se najprej prikaže zimska pokrajina z večjo goro, na gori cerkev vsa v pokitu in žaru, v psem se nadaljuje. Prizor se izpremeni in se pokaže velika ravan za njimi pa se odkrijejo velike jaslice. (Živa podoba.) Hlev obdan s pastirji in tremi kralji v sredi med njimi. Marija in Jožef in Jezus v jaslih. Tonček prime mater za roko in stopata proti živi sliki. Med potjo mati izgine in Tonček stopa sam k jaslicam in poklekne med pastirji. Od zadaj se glasi pesem: zastor pada in zagrne živo sliko. Prizorišče se stemni. Ko se zjasni, stoji ljudje zopet pri vratih pripravljeni za pot. Pri postelji stoji Minca z jedjo v roki. Za hip tišina.)

Deveti prizor.

Lazar (se dvigne izza mize): Kaj praviš, umrl! (Zaplaka.)

Minca: Tonček! (Pogleda v obraz.)

Pavza.

Starkan: Ubogi otrok!

Starček: Rekel sem, da ni prav.

Goromaj: Kaj bi ne bilo prav.

Starkan: Jezušček ga je k sebi vzel.

Lazar (stopa med tem pri postelji, prime Tončka za roko in poklekne): Umrl...

(Zagrinjajo pada.)

vstražil še tako težkega in poniževalnega deja v dosegu možnih koristi članom in naši celi slovenski stvari. Tíkal je skoro na vsaka vrata na merodajnih mestih in skušal zaceliti lahkončijšnje povzročeno ino nedolžnim članom, z žal da se mu je to le deloma posrečilo in je bil primoran, pred usodepuno odločitvijo seči po zadnjem sredstvu — po samopomoči. Oni člani, ki se odtegujejo z mislijo, da bodo na boljšem od onih, ki se že vplačali ali podpisali, se zelo motijo, s tem škodujejo le samim sebi. Danes mo si edini, da je le na ta način možna rešitev naše slovenske grude tu ob meji in da je vsako nepotrebno besedičenje brez pomena. Marsikdo se še pred enim letom ni zavedal, kakšen učinek bi napravil konkurz Trgovsko-obrtno zadruga tudi pri nečlanih in drugih zavodih po celi deželi, danes pa se ga že v polni meri zaveda. V imenu vseh prizadetih članov Trgovsko-obrtno zadruga se podpisani likvidacijski odbor tem potom zahvaljuje vsem gg. poslanem, okrajnemu glavarstvu v Gorici in namestništvu v Trstu ter županstvu gorške dežele za vsestranske dobrohotne nasvete in pomoč ter jih prosi tudi za naprej do končne rešitve cele zadeve blagohotne podpore. Nečlanom, ki so nam obljubili tudi pomoč, bodo hvaležni ne le zavedni člani, marveč vsi oni, katerim je obstanek in procvit cele dežele pri srcu in niso prišli k nam le pridobivati, marveč tudi da žrtvujejo tam, kjer je v nevarnosti splošna naša korist. Likvidacijski odbor si šteje v dolžnost izreči vsem onim članom in nečlanom svoje iskreno priznanje, ki so uvideli pretečo nevarnost članov in slovenske stvari na Primorskem ter so v tako obilnem številu izjavili prostovoljne prispevke v kritje izgub. Vse razumnštvo po deželi pa prosimo obenem, naj vplivajo na člane, da se odzovejo vabilu likvidacijskega odbora in da čimprej podpišejo izjave za prispevanje, katere morda niso hoteli v začetku sprejeti, naluškani od nevednežev, ker samo na ta način se da odvrniti večja nesreča od sobratov cele gorške dežele. Naš narod je siromašen, zategadelj je treba na gospodarskem polju sloge. Sram naj bo onega, ki bi skušal okoristiti se ob nesreči krvnega brata. — **Odbor Trgovsko-obrtno zadruga v Gorici,** rag. z. z neom. jamstvom v likvidaciji.

Med Bolgari.

(Poročilo dr. M. Rusa.)

Vojna po Donavi ima mnogo zanimivega. Zanimivo so kraji ki se razprostirajo tu in onstran brega — zanimivo so tudi obrazi ljudi, ki jih vidimo na parkniju. Vidi se lahko kaka mešanica ljudi se zbira in prebiva ob prometni cesti ob Donavi — ki veže naše središče z Balkanom in orientom.

Nekateri kraji ob Donavi so zgodovinsko važni. — 14 kilometrov pod Vidinom je otok Csift-Adalar — tu leži v Donavo potopljen turški donavski monitor — »Podgorica«, ki so ga potopili s svojimi streli Rumuni dne 19. nov. 1877. Sploh je vsa pokrajina ob Donavi polna spominov iz osvobodilne vojne l. 1876 do 1877. Nekaj ur pod Lompalanko je na bregu križ obdan od dreves. Tu je stopil na suho junak Botjev dne 17. maja 1876 od tu je odšel z 230 prostovoljci v balkanske gore, od tu 40 kilometrov leži vas Kozlodni — tam je padel Hristo Botjov. In cela črta ob Donavi govori o prehodu ruske armade l. 1876. Ob teh krajih pa leži tudi stara rimska zgodovina — saj je bila Donava ona pot, po kateri si je Rimljan osvajal vzhodni svet.

Pristanišča se menjavajo — zdaj pristanemo na tej, zdaj na drugi strani. Na eni strani je Bolgarija — na drugi Rumunija. — Dospeli smo v Vidin. To mesto je imel l. 1876. braniti Osman-paša. Nasproti Vidinu je na rumunski strani pristan Calafat. Nad mestecem, ki je važno rumunsko pristanišče z železnico in skladišči — leži mal grič. Od tam je l. 1877. rumunska artilerija streljala na Vidin. Knez Karol, sedanjí kralj rumunskega je sam sprožil prvi top. Osman-paša je izprevidel, da mu v Vidinu preti poguba — zato je odšel s svojo armado proti Plevni in se je tam zaprl — dokler se ni moral s celo posadko udati hrabri ruski armadi. Vidin je sedaj bolgarski pristan.

Pluli smo po Donavi navzgor in midva sva še vedno mislila, da pojdeva na Belgrad. Toda v Turn-Severum se je najina usoda odločila. Avstrijski parniki namreč niso vozili naprej po Donavi — srbskega parnika pa ni bilo. Zato sva se odločila, da greva naprej z železnico čez Budimpešto. Rumunske sanitet. oblasti so nam pri prestopanju delale mnogo sitnosti — zaradi kolere. Konečno smo smeli srečno vstopiti v vlak in smo drdrali preko ogrskih ravnin v Budimpešto.

V Budimpešti so naju v hotelu takoj obiskali časnikarji. Hoteli so od naju raznih izjav, poročil etc. Seveda bi potem drugo jutro morebiti izšel v kakem budimpeškem listu interview n. pr. gospod x. y. se je v razmerah v Bolgariji sledeče izrazil... Takih izrazov izjav smo čitali dovolj — zato sva gospode časnikarje kolikor mogoče na kratko odpravila. V hotelu pa naju je obiskal tudi uradnik sanitetnega oddelka in je nama prepovedal zapustiti hotel dokler se ne izkaže, da sva zdrava t. j. brez kolere. Sklicevala sva se na to, da sva zdravnik — in tako sva smela po 12 urah iz hotela na ulico. Ogledala sva si mažarsko glavno mesto, ki je bilo letos priča burnih dogodkov. Mažari so lahko ponosni na svojo prestolico, tudi življenje v nji je zelo veselo.

Drugi dan sva odšla in sva se čez Pragersko odpeljala v Ljubljano. S tem je bila najina pot končana.

Predno sem dokončal svoje spomine — mi je došel iz Vrate mrtvaški list, ki mi je označil, da je umrl mitropolit Konstantin. Umrl je 17. t. m. in je bil pokopan 19. t. m. Ko je »Dan« 20. t. m. prinesel med drugimi tudi spomin na mitropolita Konstantina, je bil blagi mož že v

grobu. Parte, ki sem ga dobil, ima popolnoma navadno obliko in se glasi:

Žalostno izvestje T. Z nepopisno in globoko boleščjo v duši naznanjamo, vsem pravoslavnim kristjanom ob Boga odrešene sv. vrtačanske eparhije, da je naš ljubljani in dragi duševni varuh, pastir ob Boga poslani T. Mitropolit Konstantin danes ob 2. popoldne naenkrat izročil Bogu svojega duha. V 32 letih pastirovanja je dal z največjo skrbjo in brezobzirno zaščito resnice in pravice, z modrostjo in neprestano pozornostjo na svojem mestu — je dal visok primer za pastirsko službo. V Bogu počivajoči je bil rojen maja 1843. leta v mestu Kalofer in povišan v arhierijski stan dne 11. novembra 1885. leta. — Naj mu Bog naseli dušo v svojo naslednjo in da pozabi žalost, skrb in trud, ki jih je imel za sveto cerkev. — Pogreb se bo vršil 7. t. m. ob 9. uri zjutraj v cerkvi sv. Nikolaja.

Vrata, 4. decembra 1912.

Duhovni svetelj.

To je torej kratko oznanilo o smrti mitropolita Konstantina.

Ko sva bila pri njem v posetu, je bil še čil in živahen kljub letom, ki so se mu poznala na obrazu. Rekel sem že, pri prvem opisu, kako je nama ugajal. Iz vse njegove osebnosti se je kazal velik Bolgar, mož starega kova. Preživel je najtežja leta svoje domovine, doma je bil iz istega mesta, kakor Botjov, videl je nesrečno vstajo 1876 — doživel je osvobodilno vojno leta 1877. — dočakal je tudi končni boj, ki ga je moral izbojevati bolgarski narod proti Turkom. Vedel je ceniti narodno silo in je bil mnenja, da mora v Bolgariji imeti prvo besedo narod sam — tujec tu nima pravice. Posebno je povdarjal, da v Bolgariji navadni ljudje postanejo visoki uradniki, da pa ostanejo tudi na svojem visokem mestu narodni. Glavna stvar pri človeku sta mu bila pamet in značaj. Po tem je sodil Bolgara in tujca. Kot mitropolit je bil pri ljudstvu zelo priljubljen, znal pa je biti tudi strog in brezobziren. — Ko sva odhajala od njega, se je dvignil s stola in je naju blagoslovil s povzdignjenimi rokami. Blagoslavljaj je naju, žene, deco, narod in — je naju odpustil. Njegova oseba mi je ostala globoko v spominu. Dano mu je bilo, da je doživel zmago svojega naroda in je odšel, kakor da bi govoril svetopisemske besede: »Sedaj pusti, Gospod, svojega hlapca...« Bil je iz onih ljudi, ki jih ohranja v spominu vsi, ki so jih poznali.

K sklepu naj ponovim še enkrat, da je bila meni in vsem mojim tovarišem, ki smo šli v teh viharjih časih med naše južne brate — v veliko veselje, da smo mogli po svojih močeh lečiti duševne in telesne rane, ki jih je zadala težka vojna za osvoboditev izpod turškega jarma. Pri vsem nas je vodila misel, da opravljamo delo človekoljubja in bratske ljubezni. Trenutki radosti, ki so posvetili v naše življenje, ko smo našli povsod topla bratska srca in gostoljubja polne roke — so nam bogato poplačali ves naš trud. Dnevi bivanja med Bolgari in Srbi ostanejo nam vsem v najlepšem spominu.

Ob času, ko zaključujem svoje poročilo, se že oglašja stara božična pesem: »Mir ljudem na zemlji«. Pogajanja v Londonu se ugodno razvijajo. Naj bi Evropa znala prav oceniti boj naših bratov in naj bi uredila razmere tako, da bodo po težki vojni, ki smo jo prestali, balkanski narodi svobodno razvili svoje duševne moči v svojo korist in v prosoh splošne evropske kulture.

Nainovejša telefonska in brzojavna poročila.

SRBSKA IN ČRNOGORSKA DINASTIJA.

Belgrad, 25. decembra. Vladni organ »Samouprava« najodločneje zavrača podle trditve nemškega avstrijskega časopisja, da je stališče črnogorske dinastije omajano in konstatira, da imajo te intrige očividni namen, v trenutku, ko gre za miren razvoj Srbije in Črne gore, napraviti med obema srbskima dinastijama spor. O stališču Srbije napram Črni gori naglašja srbski vladni organ sledeče: Kar se tiče nas, je več kot jasno, da bomo stali vedno v najožji prijateljski zvezi z našimi brati Črnogorci. Srbija je vsak trenutek pripravljena tako moralno kakor materialno priskočiti hrambrim bratom v Črni gori na pomoč. Črna gora je naša zvesta zaveznica in zato so naše simpatije do nje tako iskrene, da jih nihče ne more skaliti.

PROTIDINASTIČNO GIBANJE V ČRNI GORI.

Moskva, 25. decembra. »Ruskoje Slovo« se je obrnilo na kralja Nikito s prošnjo, da izrazi svoje mnenje o antidinastičnih vesteh in je dobilo sledeči francoski odgovor od črnogorskega dvornega maršalata: Niti nemir, niti nobene druge nevarnosti ne ogrožujejo naše kraljevine, ki ostane trdna kot naša gore, kateri sinovi tvorijo nepremagljivo silo. Črnogorci imajo neomejeno zaupanje v svojega kralja.

MIROVNA KONFERENCA IN MEDNARODNI POLOŽAJ.

London, 25. decembra. Tukajšnji diplomatični krogi nestrno pričakujejo, kaj bodo turški delegati na sobotni seji odgovorili na mirno predlogo balkanske zveze. Za slučaj če se mirovna pogajanja razbijejo, bi nastale nove internacionalne komplikacije, ki bi uničile vsa dosedanja prizadevanja diplomacije. Ta bojazen je tem večja, ker je sedaj jasno, da so se Turki na mirovni konferenci začeli posluževati svoje stare taktike zavlačevanja, čakajoč na ugodni trenutek, da se okoristijo s kakim zunanjim konfliktom. Gotovo je, da balkanski delegati sedaj, ko so mirovni predlogi že predloženi, ne bodo več dovolili zavlačevanja in to tem manj, ker jim je znano, da se Turčija pridno pripravlja. Velika nejevolja vlada tudi zaradi tega, ker Rizza-paša neče ničesar slišati o premirju in neprestano napada Črnogorce in Srbe. Internaci-

jonalna situacija je predvsem odvisna od izida mirovne konference.

London, 25. decembra. Sklep poslanikov v Londonu, da ima Albanija dobiti avtonomijo, Srbija pa luko ob Jadranskem morju, ne znači ničesar drugega, kakor da pet vevlasti izraža, da niso pripravljene zagaziti v strašno evropsko vojno zaradi spora, pri katerem sta zainteresirana samo Avstrija in Srbija. Ta sklep posaniške konference ima bolj mirovni značaj kakor pa značaj rešitve avstrijsko-srbskega spora. Situacija je danes samo v toliko boljša, da so v srbsko-avstrijskem sporu neinteresarne ali samo posredno zainteresirane velesile svečano izrazile željo, naj se vsa sporna vprašanja rešijo mirnim potom, da bo evropski mir osiguran. Seveda je situacija, dokler ni sklenjen mir na Balkanu, vedno zelo nejasna.

BOJI PRED DARDANELAMI.

Carigrad, 25. decembra. Očividci pripovedujejo o zadnjem boju med turškim in grškim brodovjem dne 22. t. m. sledeče podrobnosti: Okolo polnoči so se nenadoma pojavile pred otokom Tenedos tri turške križarke. Ko so Turki zapazili svoje ladje, so sneli grško zastavo in razohesili turško. Kmalu nato se je pri rtu Heles prikazala tudi turška križarka »Mehidie« v spremstvu štirih torpednih rušilcev. Turki so se ravno pripravljali na bombardiranje otoka Tenedos, katerega so zasedli Grki, ko je nenadoma s polnim parom priplula grška križarka »Averos« s štirimi rušilci in otvorila takoj ogenj na turške ladje. Križarka »Mehidie« se je kmalu umaknila in je svoje umikanje krila s strašnim streljanjem. »Averos« se je vedno bolj in bolj približeval turškim ladjam in jih z vso silo obstreljeval. Kroglice so padale čisto v bližino turških ladij, vendar pa Turki nimajo nobenih poškodb.

SESTANEK BOLGARSKEGA IN GRŠKEGA KRALJA.

Belgrad, 25. decembra. Listi poročajo, da se v kratkem vrši sestanek bolgarskega kralja Ferdinanda s kraljem Petrom.

Izkaz daril za „Rdeči križ balkanskih držav“.

18. decembra. Ga. dr. Jenkova izroči nabrano 25 K. Uredništvo »Dneva izroči (med tem od g. Goršeta 12 K) 47 K 48 vin. Mara Paternost nabrala v hotelu pri Jami v Postojni 17 K 20 vin. Gosp. prof. Ilesič izroči zbirko II. državne gimnazije 80 K 73 vin. Radivoj Tušak, učitelj, Polzela nabral 13 K 30 v. Upravništvo »Slovenskega Naroda« 696 K 70 vin. — 19. decembra. Klub »Narodni pipev« v Mariboru, Narodni dom 5 K. Madronič I., Kranjska gora je nabralo v hotelu »Razor« 7 K 28 v. — 20. decembra. Dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani iz kazenske poravnave Vogel contra Smrtnik 5 K. Ivan Kajzar, revident v Mariboru pošlje zbirko slovenskih železničarjev 20 K. Fran Hadel, Lož, pošlje v gostilni Alojzija Žnidaršič nabrani znesek 3 K 34 vin. Fran Cepuder, posestnik v Praprečah 10 K. Dva goriska cerkljanska rojaka v Browder Kentucky potom upr. »Ilustrovanega Tednika« 9 K 68 v., skupaj 44.079 K 20 v.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. J. Z. Altura: Ne moremo Vam nič natančnega svetovati. V najkrajšem času se najbrže uredi poseben slov. odbor, ki bo posredoval. Ako bomo kaj zasledili — vam sporočimo. — G. A. K. Inomost: Seznan dobite v splošnem naslovniku (adresar) ali pa pri trg. obrtni zbornici v Ljubljani.

Odgovor... Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske uskarne« v Ljubljani.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša prisrčno ljubljena, nepozabna hčerka, oziroma sestra, nečakinja in sestričina, gospodična

Milena Pelan

kontoristinja trdnice Fr. Ks. Souvan

po kratki, mučni bolezni v starosti 21 let, prevedena s tolažili sv. vere dne 24. decembra 1912 ob 10. uri zvečer mirno preminila.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v četrtek, dne 26. decembra 1912, ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v frančiškanski cerkvi.

Ljubo pokojnico priporočamo v blag spomin!

V Ljubljani, 25. decembra 1912.

Roza Pelan, roj. Pogačnik, mati.
Ivan in Stano Pelan, brata.

Brez posebnega obvestila!

Brzojavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina samo iz najboljših kleti in sicer: brionska, porenška iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po 72 v liter za družine na dom postavljeno itd.

Neizmerne žalosti potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno novico, da je Bogu Vsegamogočnemu dopadlo poklicati danes v boljše življenje gospoda

Martina Jančigaja

po težkem in dolgem bolehanju. Nepozabnega ranikega, ki je preminul ob 3. zjutraj v starosti 62 let, spremilo se bo iz hiše žalosti na Sv. Jerneja cesti v Sp. Šiški k sv. Križu v petek, dne 27. t. m., ob pol 3. popoldne in tamkaj njegove pozemske ostanke položilo k večnemu počitku.

Blag mu bodi spomin in molitev spremljaj ga onkraj groba!

V Sp. Šiški, 25. decembra 1912.

Žalujoči ostali.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesionirani optik in strokovnjak svoj optični zavod.

Dalnogled, toplemere, in zrakomere vseh vrst.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Krojaštvo

Ivan Kersnič

v Ljubljani 249

Sv. Petra cesta št. 32, I. nad.

(poleg kavarne »Avstrija«)

najnovije mode, solidno delo, zmerne nizke cene, znano pohvalna postrežba.

Največjo izbiro

razglednic

za praznike

od 2 vinarja naprej priporoča

Marija Tičar

Ljubljana, Sv. Petra c.

nasproti »Zlate kaplje«.

Posebna specialiteta likerja

Posebna specialiteta likerja

! Pozor trgovci!

Od danes naprej se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dolenca, v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno.

Gramofonske plošče

Plošče preje K 4-1, sedaj samo K 1-95. Velikanska zaloga gramofonov! Zlatevalne cenike. 25 cm velike, dvostranske, priznane najboljše znamke prodajam radi velike zaloge pod last. ceno.

K
1-95
K

Fr. P. Zajec, Ljubljana Stari trg 9

Dobrotvoritveno društvo 'BLAGODAT' v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča kot edino društvo te vrste na Kranjskem. Društvo ima namen izplačati velike podpore in velike posmrtnine svojim rednim članom. Čimveč je članov, temvečji znesek izplača društvo v vsakem smrtnem slučaju. Te vrste društva so pokazala na Dunaju, Pragi, Gradcu in v drugih avstrijskih mestih, da so najboljša humanitarna podpora društva, katera na podlagi vzajemnosti za male prispevke članov, izplačujejo velike posmrtnine. Prospekte in natančna pojasnila daje brezplačno

društvena pisarna v Ljubljani, Mestni trg šte. 13, I. nadstropje.

Sveže morske ribe:

Kabliau kg 70 h; Morski losus 80 h; Vahuja 1 K; Angler 1 K; Sole 1 K.

Velika izbira okrasov za božična drevesa v trgovini s špecerijskim blagom

T. Mencinger, Ljubljana

Resljeva cesta 3. Sv. Petra cesta 37 in 42. Maršnova cesta 18.

Velika božična okassion prodaja

damskih paletov, raglanov, kostumov in bluz v vseh najmodernejših barvah in fazonah. — Nadalje ogromna zaloga raglanov, oblek in klobukov za gospode in dečke.

Cene priznane nizke!

Postrežba solidna!

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

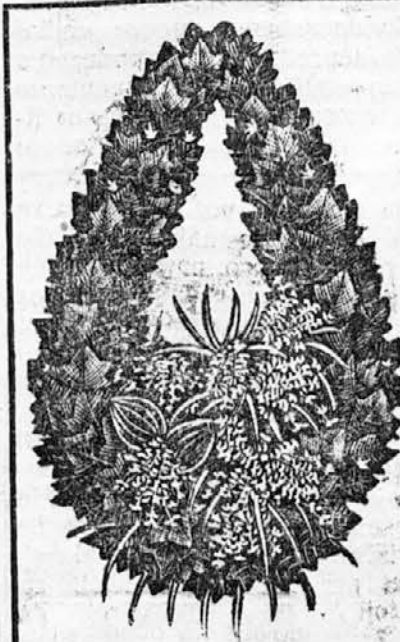
Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Lastna potokotirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka

„IKO“

Cenik zastoj in poštne prosto.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovana

Pariz 1905 K.

London 1905.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vladno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

FR. IGLIČ

Ljubljana. Mestni trg št. 11-12

Del. glavica: K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %